

Til Fiskeristyrelsen

Høringssvar vedr. Bekendtgørelse om regulering af fiskeriet i 2014-2020

(Sagsnr. 2018-1410)

Nedenfor følger bemærkninger til udkastet til en ny bekendtgørelse om regulering af fiskeriet i 2014-2020. Bemærkningerne er skrevet på baggrund af flere års forskning i markedsbaseret fiskeriforvaltning, herunder de danske erfaringer, og sigter mod de principielle linjer i bekendtgørelsen.

I lyset af den historisk skarpe kritik som de tidligere bekendtgørelser og forvaltningspraksis har fået både af Rigsrevisionen i 2017 samt i offentligheden de senere år er det overraskende, hvor overfladisk bekendtgørelsen griber om disse store udfordringer. Helt centralt er at:

- Bekendtgørelsen ikke sigter mod den grundlæggende problematiske adfærd – nemlig omgåelse af koncentrationsreglerne.
- Den bygger videre på tidligere svagheder og modsigelser, hvilket gør at de samme svagheder formentlig vil føre til at ejerskabet koncentrereres yderligere. Kombinationen af selskaber, fartøjer og lejemuligheder vil stadig kunne sættes sammen så en ejerkreds kan eje 100 % af en kvote, og dermed overskride de politiske hensigter.
- Der mangler stadig et tydeligt billede af, hvad en hensigtsmæssig distribution/koncentration er.
- Til gengæld indføres en række nye gråzoner med undtagelser for kvoteselskaber.

Der er dermed intet i den foreslåede bekendtgørelse som vil højne erhvervets eller forvaltningens legitimitet i offentligheden. Det skyldes som nævnt en række forhold som uddybes nedenfor.

1. Der indføres ikke noget loft over fangster. Der er dermed ikke taget et grundlæggende opgør med incitamentsstrukturen, som fører til pres på og omgåelse af koncentrationsreglerne. Så vidt jeg kan se kan et fartøj med de præsenterede ændringer fange 77,5 procent af en art (mod 100 % nu), fra kvoter som i øvrigt fuldt ud kan ejes af den samme ejerkreds. Der er altså intet som modvirker monopoldannelse eller som tilskynder en spredning af aktiviteterne (fiskeriet) på flere hænder. Målet må vel være, at fiskeriet skal spredes på flere hænder, ligegyldigt hvad kvoteenhederne hedder administrativt.

Styrelsen oplyser, at årsmængder (dvs. potentielle fangster) ikke indgår i den politiske aftale, og dermed, at et loft over fangster ikke indgår, men det modsiges med, at der indføres aktivitetskrav og udlejningslofter der netop omhandler årsmængder. Det er også tvivlsomt om den danske befolkning som "ejer" fisken skelner mellem fartøjskvoteandele og årsmængder – de vil tværtimod formodentlig gerne have ejerskabet og fangsterne spredt ud på flere steder og mennesker.

Løsningsforslag: indfør et loft over fangster, da det er den adfærd og incitamentsstruktur vi grundlæggende vil have ændret på. Det er desuden konkret og målbart.

2. Bekendtgørelsen er flere steder uklar og selvmodsigende. For eksempel: Der indføres et loft på, hvor store mængder kvoteandele selskaber må eje, men ikke hvor mange selskaber en person må være involveret i eller, hvor mange selskaber, der kan eje et fartøj. Det bemærkes i høringsmaterialet, at selskaber der overskrider grænsen kan blive tvunget til at "oprette nye selskaber". Det er svært at se, hvordan det skal skabe en mere gennemsigtig og gennemskelig forvaltningspraksis eller om det ændrer noget overhoved. Der skærpes regler om kvotekonzentration, men det bemærkes samtidig, at disse virksomheder efterfølgende kan leje den "ulovlige" fisk tilbage.

Andre steder skaber bekendtgørelsen nye problematiske gråzoner og vurderingsfelter, og er unødigt uklar. Der indføres et aktivitetskrav på bare 25 % og et udlejningsloft på 75 %. To sider af samme sag, men samtidig indføres en række undtagelser for selskaber som kan påvise, at de holder kvoten lokalt og forbedrer fiskernes finansieringsvilkår. Hvem skal vurdere dette? Hvad betyder lokalt for eksempel? Har en kvotekonge ikke registreret sine kvoter på samme adresse? Er han ikke god til at holde på dem?

Undtagelserne og bestemmelserne omkring kvoteselskaber er uklare. Kan en medejer leje fisk fra et puljefartøj videre til sig selv (uden for puljen) uden, at puljefartøjet skal leve op til aktivitetskravet? Bliver dette ikke bare den nye kvotejolle-konstruktion?

Undtagelserne skyldes vel egentlig, at kvoteandele *skal* registreres på et fartøj og at der findes en række puljer og laug som for at fungere derfor har kvoteandele administrativt registreret på fartøjer, men at disse fartøjer ikke fanger noget. Disse "gode" fartøjer vil blive ramt af paragrafferne der sigter mod at afskaffe de "onde" kvotejoller. Derfor undtagelserne.

Måske er det på tide at opgive ideen om, at kvote skal registreres på et fartøj, der hidrører fra gammel praksis og fra tidligere koncentrationsregler, den såkaldte fire-fartøjsregel. Problemet er at selskab, person, fartøj kombineret med leje underminerer koncentrationsreglerne gang på gang – og at det med de foreslåede ændringer blot bliver lidt mere besværligt og en vurderingssag i styrelsen. Vil styrelsen gerne sidde med dette ansvar næste gang en sag kører om kreative huller?

Løsningsforslag: Kvote- og registreringssystemet bør tænkes om ud fra det ene forhold at monitorere, sanktionere og administrere koncentrationsreglerne. Et udgangspunkt kunne være, at kvoteandele fremover skal registreres på en personlig erhvervsfiskerlicens eller i et kvoteselskab. Hver slags enhed kan have et specifikt sæt regler.

Med venlig hilsen

Jeppe Høst
Ph.d. og etnolog
Grækenlandsvej 99
2300 Kbh. S.